

VASÁRNAP

JUBILEUMI 25 ÉVFOLYAM

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(Fala) Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11-55-62.
Postafakárékpénzjári csekkzámla száma: 25.153.

POLITIKAI HETILAP

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 8, félévre 4, negyedévre 2-P.

Külföldre egész évre 12, félévre 6, negyedévre 3 P.

KORMÁNYNYILATKOZAT

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A magyar kormány a következő hivatalos kormánynyilatkozatot teszi közzé:

A keleti harctéren döntő küzdelmek folynak, amelyek kimenetele évszázadokra határozza meg Európa és vele együtt Magyarország sorsát. A magyar nemzet életérdeke, hogy ez a küzdelem a bolsevizmus legyőzésével végződjék, mert különben nemzeti létünk jut végső veszedelembé. Ezzel a halálos veszedelemmel a magyar nemzet egyedül a maga erejével nem tudna megküzdeni még akkor sem, ha erejének minden cseppjét feláldozza ebben a gigantikus mérkőzésben. A bolsevizmust leküzdeni és ezzel Európa és a mi fejként felől a végpusztulást elhárítani, csakis a Nagynémet Birodalom vezére, Hitler Adolf, a mi hatalmas szövetségünk tudja, akinek hadserege a háború eddigi öt esztendeje alatt is bebizonyította, hogy emberfeletti és a történelemben soha nem ismert teljesítményekre képes.

Országunk a Nagynémet Birodalommal hű szövetséges és hagyományos baráti viszonyban áll, hős katonáival pedig vállvetve a régi fegyverbarátságban küzd ma is a közös ellenséggel szemben ebben a reánk kényszerített küzdelemben. A közös ügy és a közös küzdelem sikere feltétlenül megkívánja, hogy a magyar nemzet is minden erejét megfeszítve vegye ki részét szövetségese oldalán ebben a mi sorsunkat is eldöntő élet-halál-harcban.

A Magyarországot és a Nagynémet Birodalmat összekötő sorsközösség szellemében fogant megállapodás alapján német csapatok vesznek részt az ország védelmében — amint ez Finnországban és más országokban is történt —, hogy a közös érdeknek megfelelően együtt oltalmazzuk határainkat, Európát és a kultúr emberiségét.

Ebben a történelmi harcban az ország minden erőinek megmozdítására szükség van, a belső front tekintetében is. A belső front szilárdságán és rendíthetlenségén örököndi ezekben a válságos időkben elsőrendű nemzeti kötelesség. Annál is inkább, mert, sajnos, az utóbbi időkben idebent akadtak olyanok is, — a nem is túlzott számban, de erőteljes aktivitással, — akik nem tudván, vagy nem akarván

felismerni a veszély roppant súlyát és közelségét, éppen a mostani válságos időköt tartották alkalmasnak arra, hogy az ország belső ellenálló erejét kikezdjék és a nemzet lelki egységét megbontsák. Azt a hitet terjesztették, hogy mi kimaradhatunk ebből a mi jövőnköt is eldöntő küzdelemből, sőt, jelentkeztek olyan törekvések is, amelyek már szándékosan iparkodtak megbénítani a nemzet védekező erejét. Ezzel a magatartásukkal nemcsak a nemzet ellenálló erejét gyengítették, de kockára tették a magyarság nemzeti létét, sőt becsületét is. Ha törekvéseik sikerre vezetnek volna, a nemzet olyan végromlásba sodródik, amelyből nincs feltámadás.

Ezzel a magatartással és ezekkel a törekvésekkel szemben veszi fel a harcot az új kormány, hogy megsemmisítve a bomlasztás minden esiráját, ébren tartsa a nemzet önbizalmát, megszerze a nemzet erkölcsi és anyagi erőit és érvényre juttatva a magyarság ősi, katonai és férfias erényeit, a lehető legmagasabbra fokozza az önvédelmi harc szellemét.

A magyar kormánynak e súlyos történelmi órákban fogant elhatározása feltétlenül megkívánja, hogy a nemzet összes egészségesei erői mellette felfokozzanak.

Minden akarat, minden hit, minden bizalom és minden elszántság latbavetésére van szükség, hogy az ország vezetői biztosítani tudják a nemzet önvédelmi harcának sikerét. Ez a legelső magyar embernek, Magyarország Kormányzójának az akarat.

E hit, ez elszántság és e bizalom birtokában a kormány teljesíteni fogja kötelességét mind az önvédelmi harc eredményesei lefolytatása, mind az ahhoz nélkülözhetetlen kiegyensúlyozott, egészséges és igazságos belső viszonyok megteremtése érdekében. Biztosítani fogja a rendet, a nyugalmat, a belső békét és a megfeszített munka minden előfeltételét. Igazságos, szociális viszonyokat kíván teremteni a társadalmi és a gazdasági élet minden vonalán és a háború elkerülhetetlen terheit az osztó igazság szellemében kívánja kigóni. Az összhangzatos nemzeti együttmű-

ködés szellemében minden társadalmi réteg és különösen a nemzeti munka túlnyomó részét teljesítő ipari és mezőgazdasági munkásság jogos gazdasági és szociális igényeivel behatóan kíván foglalkozni. Egészséges, tisztá, becsületos és bizakodó közszellemet akar teremteni a magyar élet minden vonalán és kelő időpontban megtenni mindazokat a rendelkezéseket, amelyek a nemzeti munka felfokozásához és a biztonságos belső élet megteremtéséhez szükségesek.

A kormány szilárdan bízik erőfeszítéseinek sikerében és ezért arra hívja fel a nemzet minden hűségesei fiát, hogy egy szívvel és egy lélekkel fogjon össze az ország megmentésére és biztosítására, valamint a boldogabb Magyarország megteremtésére.

A kormány bizván hős honvédségünkben és a nemzet áldozatkészségében, teljes nyugalommal és elszántsággal néz a jövő elé és feltétlenül hisz a végső győzelemben, amely Magyarországot részére nagy és dicső multjához méltó helyet biztosít az új Európában.

Terrortámadás Magyarország ellen

A világháború eseményei

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Angolszász repülőgépek április 3-án a déli órákban Közép-Magyarország több helyén, így a főváros ellen is terrortámadást intéztek. A bombázás emberáldozatokat is követelt. Az anyagi károk megállapítása folyamathan van. Eddig hat ellenséges repülőgép lelővését állapították meg biztosan.

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Ellenséges repülőgépek folyó hó 3-áról 4-ére virradó éjszaka több hullámban az ország légterébe berrpültek és újabb terrortámadást intéztek Budapest ellen. A légvédelmi tüzérség elhárító tüzeiben és az éjjeli vadászok közbelépésére a támadás nem tudott teljes egészében kifejlődni. Egyes helyekről bombázást és tüzeket jelentettek. Kárjelentés későbbi időpontban kerül kiadásra.

A természetserleg szükségavó jelentések még nem tartalmazzak a polgári lakosság veszte-

segeire vonatkozó adatokat; a támadások terror-jellegét azonban megdöbbentő világossággal bizonyítja az a tény, hogy

a bombák legnagyobb része Budapest körházi negyedére, az Őllői-út környékére esett, egy gyermekórház gyógyulást váró apoltjait, a környező ház és a vidék szegénysorsú lakosságát tizedelve meg. A légi terrortámadás további célbavett „katonai célpontjai” között a főváros szegény, dolgozó embereket lakta külvárosa volt, amelynek apró családi házi kártyavárként oltottak össze a ledobott bombák hatására.

Magyarország tehát, amely soha nem került érdekellentétbe Angliával, vagy Amerikával, ezt kapta jutalmul azért, amiért felvette a reá kényszerített harcot a borzalmas és nemcsak Európát, az európai kultúrát, de Amerikát is végpusztulással fenyegető keleti veszedelemmel, a bolsevizmussal szemben.

Mélységes gyásszal, megrendült lélekkel gondol mindenki a bombakárosultakra, akiknek a

segélyezése, elhelyezése érdekében az illetékesek minden lehető elkövetnek. A kormány ismételt minisztertanácsot tartott az intézkedések megbeszélésére, a kormány tagjai bejárták a bombázott területet, és már megjelent a rendelet Budapest és környéke kiürítésére.

A világháború elmúlt heti eseményeinek eme, minket a leg-súlyosabban érintő eseményén kívül csak azt szegszhetjük le, hogy — a német és szövetségesei haderők keményen állanak ellen a szovjet erőnek.

Az angolszászok egyébként Bukarestet is, előzőleg pedig — még április elsején — a semleges Svájcban lévő Schaffhausen várost bombázták. Az angolszász terrortámadásokkal szemben tehát a semlegesség sem nyújt védelmet...

Lapzártakor vesszük a jelentést, hogy

magyar csapatok Csernovitz terében a Dnyeszteren túlrá vetették vissza a bolsevista támadókat.

Mocsáry Dániel államtitkár üdvözlése a földművelésügyi minisztériumban

Mocsáry Dániel, a földművelésügyi minisztérium új politikai államtitkára, április 4-én vette át hivatalát. Jurcsák Béla, a közellátásügyi minisztérium vezetésével is megbízott földművelésügyi miniszter meleg, baráti szavakkal üdvözölte az új államtitkárt a minisztérium vezető tisztviselői előtt, és örömeinek adott kifejezést, hogy a magyar földművelésügyi irányításának nehéz munkájában önzetlenül résztvesz az a férfi, akihez őt régi, bizalmas barátság fűzi. *Báranyos* Károly államtitkár a földművelésügyi minisztérium tisztviselőikara nevében üdvözölte az új államtitkárt és kiemelte, hogy

Mocsáry Dániel eddigi munkája biztató ígéret az egész gazdatársadalom számára, mert közéleti pályáján mindig független, bátor agrárpolitikus volt és önzetlen, meg nem alkuvó magyar.

Mocsáry Dániel államtitkár köszönetet mondott az üdvözlő szavakért.

— Mint az agrár közélet képviselője a mezőgazdasági érdekek

viseletek és társulások közérdekű ügyeiben megismertem a földművelésügyi minisztérium tisztviselői karának oadaadó munkásságát, — mondotta. — Nem vágytam soha sem pozícióra, mert azt tartottam, hogy

a független kisgazda talán többet tehet a magyar mezőgazdaságért, mint az akit teljesen leköt a hivatalos pozíció nehéz munkája. Ma azonban minden magyar embernek kötelessége ott dolgozni, ahová őt Kormányzó Urunk bizalma és parancsa állítja. A közmondás azt tartja, hogy egy ember semmit sem tehet, de ha hét ember egy csillagra néz, akkor az összefogás megdönti egy egész világot. En pedig azt mondom, ha minden magyar nemzetünk örök csillagára tekint és azt követi, akkor hazánk nehéz helyzetével meg tud küzdeni és a nemzet boldog lesz ismét.

Mocsáry Dániel államtitkár szavait nagy lelkesedéssel fogadták a minisztérium jelenlévő főtisztviselői.

ELSŐTÉTÍTÉS: 19 órától 5 óráig

A honvédelmi miniszter a légvédelmi elsőtétítést április 3-ától kezdődően úgy szabályozta, hogy a magánvilágítás az egész ország területén 19 órától hajnali öt óráig kell elsőtétíteni.

A törvényhatósági jogú és megyei városokban a csökkentett világítást 21 óráig kell végrehajtani. Eddig az ideig azonban csak azokat az ernyőzeten, villamos üzemű, közvilágítási lámpákat szabad üzemben tartani, amelyek központilag kikapcsolhatók. Az ernyőzeten és központilag ki nem kapcsolható közvilágítási lámpákat üzemben tartani egyáltalán nem szabad.

Közégekben a közvilágítást 19 óráig kell megszüntetni. Kivé-

telesen, indokolt esetekben a honvédelmi miniszter engedélyezheti a csökkentett közvilágítást. A jelen rendelet hatálybalépése előtt kiadott ilyen tartalmú engedélyek hatályukat veszítik. Az ország egyes városaiiban és községeiben a csökkentett közvilágítást a szükséghez képest a jelen rendeletben foglalt rendelkezéseken túlmenően korlátozhatja, vagy megszüntetheti a honvédelmi miniszter. A közúti forgalomban a járművekre a fényesökentő berendezést 21 óráig kell felszerelni.

A vasutak elsőtétítésére vonatkozó rendelkezések változatlanok.

Kik kaphatnak

HÁZASODÁSI KÖLCSÖNT

A hivatalos lap március 23-án közölte a belügyminiszter 541.000 számú rendeletét a házassági kölcsön engedélyezéséről újabb szabályozásáról. A rendelet szerint

az Országos Népi- és Családvédelmi Alapból — a törvényhatóságok és a megyei városok népi- és családvédelmi költségvetésében e célra előirányzott összeg erejéig — a családalapításhoz szükséges bútorok és egyéb felszerelési tárgyak beszerzésére, illetőleg a család önálló megélhetésének megvalósítására házassági kölcsönben részesíthető a rászoruló olyan házasságok, akik gyermekkorban, nemijában, illetőleg átöröklődő betegségben nem szenvednek, erkölcsi és nemzeti szempontból kifogás alá nem esnek és házasságkötésük idejében 32-ik életévüket még nem töltik be.

A házassági kölcsönre rászorulóknak a házassulandókat akkor lehet tekinteni, ha szülei vagyonra, illetőleg jüvedelme gyermekeik kihazsítását nem teszi lehetővé és a házasságoknak vagy keresetből származó együttes átlagos jüvedelme a házasságkötés idején havi 500 pengőn alul marad. Előnyben részesülnek a mezőgazdasági népességhez tartozó házasságok, valamint

azok, akik sokgyermekes családból származnak.

A házassági kölcsön engedélyezése iránt a kérelmet a házasságok a törvényhatóság első tisztviselőjéhez, megyei városokban a polgármesterhez intézett és a végleges lakóhelye szerint illetékes községi előjáróságnál, városokban a polgármesternél benyújtandó együttes kérvényben a házasság megkötése előtt kell előterjeszteniük. A kérvényben elő kell adni a kérelem rövid indoklását és meg kell jelölni a házasság foglalkozását, lakóhelyét és vagyonát, ebből és keresetéből származó jüvedelmét, a kért kölcsönt összegét, a családalapításhoz szükséges azokat a tárgyakat és kiadásokat, amelyeket a házasság önerejükkel beszerezni nem képesek. Meg kell jelölni azt a várost is, illetve községet, ahol a házasságkötés után letelenedni számukoznak és a házasságkötés tervbevett idejét.

A kérvényhez csatolni kell a házasságok születési anyakönyvi kivonatait, a házasságok sajátkezüleg írt és aláírt nyilatkozatát, amelyben büntetőjogi felelősség mellett kijelentik, hogy nem zsidóknak lakóhelye szerint illetékes tisztiorvos bizonyítványát arról, hogy a házasságok gyermekkorban, nemijában, sem átöröklődő más betegségben nem szenvednek. A kérvény és mellékletei díj- és illetékmentesek.

A házassági kölcsön összegét a törvényhatóság első tisztviselője, megyei városokban a polgármester, esetenként állapítja meg és összege a 2000 pengőig nem haladhatja meg. A házassági kölcsönt nem készpénzben folyósítják, hanem úgy, hogy az engedélyezett összegből a házasságok által beszerezni kívánt ingóságok vagy ingatlanok vételárát, vagy az ingóságok elkészítéséért járó ellenértékét közvetlenül az eladónak fizetik ki.

A kölcsönt a házasságkötés napjától számított 30 nap alatt kell folyósítani.

A kölcsön kamatmentes és azt havonként az eredeti kölcsönösszeg egy százalékát kit. vő összeggel kell törleszteni. A házasság első évében, valamint minden gyermek születése után egy évig a törlesztés szünetel. A kölcsönből az első gyermek után az eredeti kölcsönösszeg 10 százalékát, a második után további 20 százalékát, a harmadik után további 30 százalékát,

TEL.: 128-042

a negyedik után további 40 százalékát, vagyis az egész kölcsönösszeget el kell engedni. Ha a férfi hős halált halt, a kölcsönből még nem törlesztett részleteket el kell engedni.

A rendelet március 24-én lépett hatályba.

A minisztertanács kiterjesztette a rögtönbíráskodást

A kormány tagjai Sztójay Dime miniszterelnök elnöklésével április 3-án délután 7 órakor, újból minisztertanácsra ültek össze.

A minisztertanács elhatározta, hogy a rögtönbíráskodást kiterjeszti a gyilkosság, szándékos emberölés és a rablás büntetőjére, abban az esetben is, ha azt nem főlegyver, robbantószer, vagy

robbanó anyag használatával, illetőleg nem a légvédelmi készütséggel kapcsolatos elsőtétítés vagy légiradó alatt, vagy a légítamadással kapcsolatban követik el.

A minisztertanács a továbbiakban időszerű kormányzati kérdéseket tárgyalt és este 10 órakor ért véget.

Az Országos Hadigondozó Hatóság vette át az Országos Hadigondozó Szövetség ügyeinek intézését

Az 1942. év folyamán társadalmi egyesületeként alakult Országos Hadigondozó Szövetsége az 1939 óta folyó hadiesemények következtében támogatásra szoruló hadisérültek és hadigondozottak anyagi, valamint szellemi megsegítését tűzte ki céljául.

A múlt év októberében a hadigondozást polgári közhatalosi feladatá tették és az ügyek intézésére megszervezték az Országos Hadigondozó Hatóságot. A hatóság 1944 január 1. napján kezdte meg működését.

Az azóta eltelt idő tapasztalatai azt mutatták, hogy

a hadigondozás eredményessége érdekében az ügyeknek egységes szempontok szerinti irányítására van szükség és az állami, valamint a társadalmi hadigondozás vezetését egyesíteni kell.

Ehhez képest vitéz Bonczos Miklós, az Országos Hadigon-

dozó Hatóság elnöke elrendelte, hogy a Szövetség ügyintézését a mai naptól a hatóság vegye át.

A szövetség ügyeinek irányítására a hatóság szociálpolitikai osztályának vezetője, dr. Cser János miniszteri tanácsos kapott megbízást.

Az Országos Hadigondozó Hatóság nagy lendülettel és erőteljesen folytatja a hadigondozási kiépítésnek munkáját. A munka eredményességét nagymértékben biztosítja a honvédelmi miniszter messzemenő megértése és előzékenysége, amellyel a hadigondozó tiszteknek hadigondozási feladatokra való igénybevételét megengedte. A honvédelmi miniszternek a napokban megjelent rendelete értelmében ugyanis a hadigondozó tisztek hadigondozási ügyekben a hatóság rendelkezési és utasításai szerint fejtik ki tevékenységüket.

Ricsóy-Uhlarik Béla a Tiszántúlon működő német haderők katonai parancsnokságához beosztott kormánybiztos

A hivatalos lap április 1-i számú közölte dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla miniszteri osztályfőnöknek az ország tiszántúli területén működő német haderők parancsnokságához március hó 29-én kormánybiztossá történt kinevezését. A kormánybiztos feladata, hogy egyrészt a kormányhatóság és a Tiszántúlon működő polgári hatóságok, másrészt a Tiszántúlon működő német katonai parancsnokság között az összeköttetést fenntartsa és az említett hatóságok és katonai parancsnokság között az összehangzó együttműködést biztosítsa.

Új államtitkárak

A Kormányzó Úr Öfömmoltósága Mocsáry Dániel földbirtokost, felsőbbi tagot, földművelésügyi államtitkárát, dr. balafalvi Kiss Endre, Keeksemért törvényhatósági jogú város főispániát a m. kir. Közellátási Hivatalhoz államtitkárként nevezte ki.

MINDEN HANGSZERT

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hírneves

Reményi Mihály

hangszertelepen. Budapest, VI./15. Király-utca 58-60. Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzőkönyvet.

TERMELJÜNK PILLANGÓSVIRÁGÚ NÖVÉNYEKET

Az állattenyésztés nagyobbmértvű fellendülésének első feltétele az, hogy megfelelő mennyiségű és minőségű takarmány álljon a tenyésztő rendelkezésére.

Tekintettel arra, hogy a takarmányozásban igen nagy szerepe van a pillangósvirágú takarmánynövényeknek, az Alsódnánántúli Mezőgazdasági Kamara arra törekszik, hogy kísérletek beállításával győződjék meg arról, hogy kerüljenek vidékünkön melyik pillangósvirágú takarmánynövény termelhető legjobban?

A földművelésügyi minisztérium anyagi támogatásával beállított kísérlet fel célja az, hogy kedvező életviszonyokat teremtsen a pillangósvirágú takarmánynövényeknek, javítsa a talajt, növelje a terméshozamot s javítsa a takarmány minőségét.

Kísérleteibe lucernát, lóherét és nyulszapukát állított be. A kísérlethez elsősorban megfelelő mennyiségű meszet biztosított, hogy a fenti pillangósvirágú takarmánynövények részére kedvező összetételű talajt biztosítson.

A pillangósok gazdaságos termelésének lényeges előfeltétele, hogy a nitrogéngyűjtő bakteriumok a talajban, illetve a fejlődő gyökereken jelen legyenek. Ezzel kapcsolatban minden kísérletező gazdának rendelkezésére bocsátott megfelelő „Baktonit” vetőmagot kultúrát. Ez a mesterséges szintenyészet, amely az eddig gyártott hasonló tenyészetek között a legjobbnak bizonyult — nagymértékben biztosítja a termés mennyiségét, minőségét, mégpedig meglehetősen olcsón.

Kísérleteihez szétosztott 89 kisgazdaságban tavaszi pillangósvirágú vetőmagvakat, mégpedig 40 kisgazdaságban lucernát, 32 kisgazdaságban lóherét és 17 kisgazdaságban nyulszapuka vetőmagot. A kísérleteket 800—800 négyzetméter nagyságú parcellán állítja be.

IRTSUK A KUKORICAMOLYT.

A földművelésügyi miniszter rendelete a legnagyobb szigorral előírta a kukoricamoly elleni védekezést és a védekezés végrehajtásának ellenőrzését a hatóságokra bízta. Minden birtokos köteles a megszártva eltett csalamédét, cirokszárat, cirokszakált és kukoricszárat május 15-éig felhasználni, vagy oly módon raktározni, illetve megsemmisíteni azt, hogy azokból a kukoricamoly ki ne repülhessen. Kerítéskészítésre, tetőfedésre, vagy egyébre csak egy évvel idősebb kukoricszár használható fel.

Kedvezményt kapnak az ipari növények termelői. Azok a gazdák, akik ipari növények termesztésére bármely termelői vállallattal szerződést kötnek, a központi készletről kedvezményes árú vetőmagot kaphnak költségen. A szerződéses termelők a beszállítási kötelezettség tekintetében külön kedvezményben részesülnek. A közellátásügyi miniszter az ipari növénytermesztés mennyiségét és minőségét eredményeinek további fokozása érdekében kivételesen hozzájárult ahhoz, hogy az Olajmagforgalmi Központ ügykörébe tartozó terményeknél a szerződés alapján költségen adott vetőmag bűzagszárszámát nem kell a gazdálkodó terhére írni. A napraforgó termelésénél a kisebb termelők még abban az esetben is térhükre történő beszámítás nélkül jutnak vetőmaghoz, ha termelési szerződést nem kötöttek, mert egy gazdálkodó legfeljebb 10 kg napraforgó-vetőmag szükségesét beszállítási köteleességének növelése nélkül megvásárolhatja.

A gazdák megtermelhetik a háztartásukban szükséges kender-, vagy lenfonalat

Megírta a *Vasárnap*, hogy a kormány a háborús ruházatközlési gondok enyhítése érdekében úgy intézkedett, hogy

minden gazda házi ruházati szükségletének előteremtésére 300 négyzetölnyi területen kendert és 150 négyzetölnyi területen rostlent szabadon termelhet.

Mennyi vásznat lehet szőni a magunknak termelt kenderféléből

A *Közellátási Értesítő* legutóbbi számában szakszerűen ismerteti a kender feldolgozására vonatkozó tudnivalókat, valamint számításokat arra vonatkozóan, hogy milyen és mennyi anyagot lehet háziilag előállítani a 300 négyzetölnyi területen termelt kenderből.

— A szabad kender- és rostlentermelésre megszabott terület bőven elegendő termést ad ahhoz, hogy egy öttagú család és egy kisgazdaság összes fonalszükséglete fedezve legyen.

— A háromszáz négyzetölnyi területen átlag 6 métermázsza kenderkörtől lehet termelni, a 150 négyzetölnyi területről pedig átlag 2 métermázsza lenkörtől lehet várni.

— Ha a rosthozamot vizsgáljuk — mindkét növényt a rostjárát természetjük — akkor a helyzet az, hogy

a kenderkörből métermázsánként 16—20 kilogramm rostot, a lenkörből 20—22 kilogramm rostot lehet nyerni.

Kenderkörből a 300 négyzetölnyi terület után kapunk 100—120 kilogrammnyi kőcot, amelyből viszont átlag 50—100 kilogrammnyi fonal nyerhető.

— Ez a fonalmennyiség igen számottevő, még egy öttagú család szükségleteit is bőségesen fedezi.

Ha kiszámítjuk a család és a gazdaság szükségleteit, akkor azt mondhatjuk, hogy ennek

a fonalmennyiségnek a felét fel lehet dolgozni vászonná, a másik felét kőc alakjában oda lehet adni a kötélverőnek, hogy kötelekké, istránzokká, kötőfékeké dolgozza fel.

— A kötélverőnek nem is kell kész fonal, annak a kikészített kőcot kell odaadni.

A gazdaság részére szükséges kötéltápanyag elkészítése a kendertermés feléből egész évre biztosítja van.

Ezzel felszabadulnak az ipari üzemek a mezőgazdasági kötélszükséglet előállításának igen jelentős munkájától és tevékenységüket a hadigazdálkodás más irányában folytathatják tehermentesítve és zavartalanabban.

— A kendertermés második feléből tökéletesen és teljesen biztosítani lehet a család egész évi vászonszükségletét nemcsak alsóneműket, ágyneműket illetően, hanem még arra is jut anyag, hogy erős és tartós minőségű munkaruhákat készíthessenek a meglévő ruházat kímélésére.

Egy méternyi, 70 centiméter szélességű házivászon előállításához ugyanis átlag 20 dekagramm fonal kell. Ez azt jelenti, hogy a család vászonszükségletének fedezésére

Ez az intézkedés feltámasztja a még néhány évtizeddel ezelőtt is elterjedt háziipart, amelyet a textilipar nagyarányú fejlődése tett tönkre.

A nyersanyagbeszerzés nehézségei azonban most szükségessé teszik a textilanyagok háziipari készítését.

helyzet a következő:

— Családtagonként számítva egy férfitársónadrágot, egy férfinget és egy nőinget egy-egy váltással — tehát mindegyikből két darabot — a szükséges darabonként mindössze öt méter. Bőven futja a 200 méternyi anyagból és még marad bőven anyag lepedő és ágynemű készítésére is. Egy váltás lepedőt számítva 10 lepedőre van szükség, vagyis a 70 centiméter szélességű anyagot kétféleképpen elvágyva, a közepén össze kell varrni. Tíz lepedőhöz — ami azt jelenti, hogy családtagonként két lepedő, tehát váltás is jut — összesen mindössze 40 méter anyag kell. A vánkösöket is bele kell számítani a szükségesbe, ezekhez is 40 méternyi anyaggal kell számolnunk. Ha mindent összeszámolunk, még mindig marad ki anyag a 200 folyóméterből. Okos és ügyes gazda a fennmaradó anyagból munkaruhákat készített azért, hogy legyen mivel kímélni a meglévő ruhákat.

Rostlenvetőmagot igényelhetnek a gazdák

A földművelésügyi minisztérium közli, hogy sikerült még néhány vagon szokványminőségű, kiegítő csiraképességű rostlenvetőmagot biztosítani. Azok a gazdák, akik házi és gazdasági szükségletük céljaira kisebb területen rostlent szándékoznak

termelni, jelentkezzenek rostlenvetőmagot a Futura olajmagosztályánál (Budapest, Vigadó-utca 6. sz.). A Futura a rendelkezésre álló párvagónos kereten belül az igénylő gazdákat hatósági áron fogja rostlenvetőmaggal ellátni.

Megjelent az új zöldhitelezési rendelet

A Budapesti Közlöny április elsejei száma közölte az 1944. évi mezőgazdasági munkálatok elvégzéséhez szükséges ügynevezett zöldhitelezési előmozdítására vonatkozó 830/1944. M. E. sz. rendeletet.

A rendelet az elmúlt évi zöldhitelezési rendelettel lényegileg azonosan kimondja, hogy a hatálya alá eső középszékötelezőkből, vételárelőlegéből termelési szerződésekből, továbbá a műtrágya és növényvédelmi szer ilyen hitelezéséből eredő követelések behajtására irányuló árverési elemi kár esetében nem lehet elhalasztani. Emellett ezeket a követeléseket a középszékötelezők kivételével a termékek árverési vételárának felosztásánál előnyös kielégítési jog illeti meg.

A rendelet egyben a termelők érdekeit kellőképp biztosítja arra az esetre, ha a termelési szerződés alapján termelt terményt lefoglalják, illetőleg végrehajtás útján értékesítik.

Egyszerűsítették a különböző mezőgazdasági termények és termékek előállított készítmények forgalombahozatalának engedélyezését

A mezőgazdasági termények, termékek és cikke hamisításának tiltalmazásáról szóló 1895. XLVI. tc. alapján kiadott jogszabályokkal külön engedélyhez kötött készítmények engedélyezésének egyszerűsítése és meggyorsítása végett a földművelésügyi miniszter az Országos Chemiai Intézetet bízta meg a fentemlített engedélyekre irányuló kérelmek tárgyalásával. Ezután tehát mindazokat a földművelésügyi miniszterhez címzett kérvényeket, amelyek valamilyen külön engedélyhez kötött készítmény forgalombahozatalának engedélyezésére irányulnak, április 1-től nem a földművelésügyi miniszterterületre, hanem az Országos m. kir. Chemiai Intézet és Központi Vegykísérleti Allomásnál (Budapest I. Keleti Károly-utca 24.) kell benyújtani. Az engedélyezéseket kapcsolatos felvilágosításokat az említtett intézet adja meg.

A most kiadott rendelkezés a következő készítmények engedélyezésére vonatkozik: fahéjpótló, szegfűszegpótló, szegfűborspótló, vanília-pótló, vanília-cukor, bors-pótló, fűszerkeverék, sütőpor, citrompótló, magyartea, teapótló, magyartea-kivonat, kakaópótló, ételízestő, leveskészítmény, ecetpótló, tojáspótló, a 170 400/1941. P. M. számú rendelet előírásainak meg nem felelő összetételű kávépótló, tojáspor, dió-pótló, mogyoró-pótló, mandulapótló, mesterséges üdítőitalok, vitamin-tartalomra való hivatkozással forgalomba hozott gyümölcskecskénya, jam, napraforgómaghéj tökmaghéj, cirokmaghéj, haidinmaghéj, kölesmaghéj, rizshéj, stb.

Péti Nitrogénművek Rt.

Budapest, V., Nador-u. 21.

Rézgálic, feketegálic, rézmészpor jegyeit beváltja a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

NÖVÉNYVÉDELMI OSZTÁLYA

Budapest, VI., Eötvös-u. 25/a és a vidéki kirendeltségek

Április 12-én lesz a SZÖVETKEZETI KONGRESSZUS és az O. K. H. KÖZGYŰLÉSE

Az Országos Központi Hitelszövetkezet április 12-én fél 1 órakor tartja az Országos Magyar Gazdasági Egyesület (IX. Köztelek-u. 8.) nagytermében XLIV. rendes közgyűlést.

A közgyűlést megelőzően fél 11 órakor lesz a kötelékébe tartozó szövetkezetek szövetkezeti kongresszusa.

Wünscher Frigyes dr. előadása a szövetkezetek jelentőségéről

Karafiáth Jenő elnöklésével az Országos Nemzeti Klubban rendezett évadzáró vitaestben Wü-
nscher Frigyes dr. felsőházi tag, a Hangya alelnök-vezérigazga-
tója előadást tartott a szövetke-
zetek szerepéről Magyarorszá-
g gazdasági megerősítésében.

Kifejtette, hogy a szövetkezetek
jövendő működése a leszorosabb
kapcsolatban áll az ország gazda-
sági helyzetének alakulásával.
Hangoztatta: ez az előadás is elő
akarja segíteni a vezetőrétegek
közötti teljes összhang kiépítését,
mert a nemzet létfontosságú érde-
keiről van szó. Ezután felsorolta
a nemzetgazdasági termelésre
vonatkozó kedvezőtlen adatokat,
utalt a munkásosztály nehézsé-
geire és a középosztály gazdasági
válságára. Ezekkel bizonyította,
hogy Magyarországon a széles
néprétegek gazdaságilag gyengék,
ami egyértelmű azzal, hogy az
ország egésze nem tekinthető gaz-
daságilag anyira erősnek, mint
amennyire az kívánatos volna.

Az előadó szerint a gazdasági
megerősödést akadályozta az a
körülmény, hogy nálunk a mun-
kát nem becsülték meg mindig
úgy, ahogyan kellene. A tőkegyű-
jtést is sok helytelen intézkedés
akadályozta. A progresszív adó-
rendszer a termelés céljaira gyűjtött
tökeket épünyt sujtotta, mint
a könnyen szerzett és könnyelmű

életmódot biztosító jövedelmeket.
A szegényebb középosztály létmi-
nimumának megállapítása hiány-
ában pedig az adóterheknek a
legalsóbb néprétegekre történő át-
bírása aránylag könnyű volt.
Nem történt meg a társadalom
önvédelmi szerveinek megfelelő
kiépítése és hiányos volt a gaz-
dasági képzettség. Ezekből olyan
hangulat fejlődött ki, amely sok-
szor azt a gondolatot ébresztette
az emberekben, hogy nem érdemes
alkotni, nem érdemes tőkét gyűj-
teni.

A továbbiakban kiemelte az ön-
segélyt biztosító intézmények je-
letőségét, mint a gazdasági meger-
ősödést akadályozó tényezők
egyikét. Ezután azokról a felada-
tokról beszélt, amelyek megoldása
a háború után a különböző ma-
gyar szövetkezetekre hárul. Az
alakítandó szövetkezeti hálózatnak
gazdaságilag erősnek kell len-
nie, mert megfelelő felkészültség
nélkül nem oldhatja meg felada-
tait. Hangsúlyozta, a szövetkezet
nem elsőrendű a gazdasági élet
egyéb szerveinek, az önálló vállá-
kozásnak, sem a kereskedelemnek
és iparnak. A szövetkezetek a
nyilvánosság ellenőrzése mellett
akarják folytatni működésüket, de
ennek fejében megkívánják azt a
megbecsülést és azt az elismerést,
amely őket, mint a magyar né-
példőtlen gazdasági szervet,
minden körülmények között meg-
illeti.

HIREK

Kossuth emlékének hódolt Nagyvárad közgyűlése. Nagyvárad törvényhatósága közgyűlé-
sen hódolt Kossuth Lajos emléké-
nek. Soós István dr. polgármes-
ter előterjesztett Kossuth em-
lékének megőrzésére. A polgármes-
ter javaslatára a közgyűlés hódolattal és halálra idézte
Kossuth emléket; díszpolgárnai so-
rába iktatta és kimondta, hogy a
Kossuth-szobor felállításával a
város Kossuth Lajos emléket
mélto módon fogja megőrzíteni.

A köznevelési tanács is be-
fejeződött március 31-én. A kultusz-
miniszter rendelettel intézkedett,
hogy a közép- és középfokú isko-
láiban is országoszerint márc. 31-én
befejezzék a tanévét.

Életbelépett a nyári időszámítás.
Április 3-dikán, hétfőn, éjszaka
életbelépett a nyári időszámítás,
azaz az órákat egy órával előre
igazították.

A Vöröskereszt apolónói inté-
zetének pályázati hirdetménye. A
Magyar Vöröskereszt hivatalos
apolónóképző iskolájába pályázat
térít. Pályázhat minden ma-
gyar állampolgár, akinek legalább
négy középiskolai végzettsége van
és a 18-ik életévét már beöltötte,
de a 39-ik életévét még nem ha-
ladta túl. A pályázatokat bármik-
or be lehet adni. Részletes fel-
világosítást személyesen vagy
levélben a Vöröskereszt központi
apolónói intézetéhez kell fordulni:
Budapest XII., Győri-út 7-19.
Hivatalos órák: hétköznapokon
dél előtt 9 órától délután 1 óráig.

**Elmarad a pápa husvéti szó-
zata.** Mint a Stefáni-iroda Vati-
kánvárosból közli, a pápa hus-
vét vasárnapján magánkézpólná-
jában szent misét fog celebrálni,
szokásos husvét-i rádiószózatára
azonban nem kerül sor.

— **Ezer hallgatója volt a tej-
gazdasági tanfolyamoknak.** A Tej-
termelők és Tejszövetkezetek Or-
szágos Szövetsége a tejtermelés
fokozása és jövedelmezővé tétele,
a tej minőségének, valamint a
szarvasmarhatenyésztés és a takar-
mánytermesztés fejlesztése érde-
kében a kisebb tejtermelő gazdák
részére az elmúlt téli időnyben az
ország különböző vidékein egy-
hetes teigazdasági ismeretterjesztő
tanfolyamokat rendezett. Két-
hónó gazdasági szakelőadók közremű-
ködésével. A tanfolyamok igen
látogatottak voltak és a Szövetség
minden előző évinél több összesen
16 tanfolyamot rendezett, amely-
eken együttvéve közel ezer gazda-
hallgató részesült értékes teigaz-
dasági szakképzésben. A Szövetség
7 év alatt közel 70 ilyen tanfolya-
mot tartott, amelyeken együttvéve
hétvezernél több hallgató vett részt.

**XII. Pius levele a hercegprí-
máshoz.** XII. Pius pápa Serédi
Jusztinián bíboros-hercegprímás
egyik hódoló levélére szintén le-
vélben válaszolt. Kiemeli a pápa,
hogy a hercegprímás hozzá inté-
zett levelében a Szentszékek való
szoros együttérzés megerősítésé-
nek újabb jelét látja. Jókívánsá-
gait halás szívvel fogadja és kéri
Istent: üdvös törekvéseit és kez-
deményezéseit termékenyítse ke-
gyelmével, a magyar népet pedig
a jelez viszonyságából ragadja
ki. A pápai levél keltezése ja-
nuár 20.

— **Megszüntették az igen sürgős
távolsági magánbeszélgetéseket.**
A kereskedelem- és közlekedési-
ügyi miniszter rendeletet adott ki
a belföldi távbeszélőforgalom kor-
látozásáról. Eszerint a miniszter
felügyeltette az azonnali és az
igen sürgős távolsági magán táv-
beszélgetések forgalmát a belföldi
viszonylatban és úgy intézkedett,
hogy a közönséges állami beszél-
getések kapcsolása a sürgős hír-
lap és magánbeszélgetéseket meg-
előző sorrendben történik. A ren-
delet, amely a hivatalos lap és
törtéki számában jelent meg, ez-
zel egyidejűen hatálybalépett.

Vak honvéd vitézi eskütele.
Farkas Máté Sándor hadirok-
kati vitéznek, aki a haza védel-
mében mindkét szemvilágát el-
vesztette, vitézi bírtokot juttat-
tak. Az új vitéz Lepényben a
községében, ünnepes keretben
mondotta el a vitézi esküt. Vitéz
Takács Jenő alezredes székcapitány
s Buda István főszoftgámbíró
beszédében hangoztatta, milyen
nagyfontosságú, hogy megbecsül-
jék azokat, akik a haza védelmé-
ben érdemeket szereztek és testi
épségüket áldozták.

„TEXAS”
daráló, kukoricamorzsológ
ismét kapnato

Daráló vásárlásához igazolvány szükséges arról, hogy az illető mezőgazdasági foglalkozást űz, vagy baromitenyészto.

Árjegyzék ingyen
KIRALY SANDOR gépgyár
Budapest, VI., Felsőerdősor 6.

— **Közel négy millió pengőt fordított a kormány az elmúlt évben leventeothonok építésére.** A honvédelmi törvény értelmében minden városban és községben megalakultak a leventeothesulek. A törvény kötelezte a törvényhatóságokat arra is, hogy az egyesületek elhelyezésére az anyagi lehetőségek keretén belül székháza at építsenek. Egy most elkészült ki-
mutatás szerint az elmúlt évben a honvédelmi minisztérium több mint 3,700,000 pengőt folyósított községek és városok részére leventeothonok építésének elősegítésére.

Sebesült honvédeket avattak ezüstkalászes gazdákká. A kecskeméti vöröskeresztes ifidöl és elbocsátó állomás keretében háromhónapos gazdasági tanfolyamot rendeztek a sebesült honvédek részére. A tanfolyam záróvizsgáján gesztelyi Nagy László mezőgazdasági kamarai igazgató elnökölt. A kitünően sikerült vizsga eredményeként 100 sebesült honvéd kapta meg az ezüstkalászt és díszoklevelet.

A VÖRÖSKERESZT

*Ez intézmény jóság, szépség
legszebbike*
Gondol a szegényre, felnöttre,
Kicsikre.

*Ez intézmény jóság és szépség
tárháza,*
Gondol özvegyekre, bánatos
árvákra.

*Ez intézmény egy szép hazai
bolcséta,*
Gondol az ős földért harcoló
honvédra.

*Mint há Krisztusi kéz segít ott
hol lehet.*
Tárd ki tehát Te is magyarem
Álkedet

*Es ha van fölösleg, mivel
segítheted,*
Te is a legszebbik módon
viselekded.

*A Vöröskereszt a szegények
mentésére.*
Adja az Uristen szent áldását
rája.

Misik János
(Szemelvény a költő most meg-
jelent verskötetéből.)

**Aki keres:
talál**

PORZOL-nál
JOBBAT SENKI SEM AJÁNL!

PORZOL
HIGANYOS
PORPÁC VEZET!

ARZÉNA VEGYÉSZETI KFT. BUDAPEST 4 POSTAFIÓK 180

